

MALTA U L-ĠLIEDA KONTRA L-ĦASIL TAL-FLUS

EDWARD SCICLUNA / Ministru għall-Finanzi



Suġġett li qiegħed jinstema' ħafna u jidher fuq il-midja huwa dak tal-*money laundering*, dak li bil-Malti nsejnhulu l-ħasil tal-flus.

Kulhadd huwa konxju li din hija xi ħaġa serja ħafna. Imma jien naħseb li wieħed għandu jsaqsi għaliex hija serja daqshekk u għaliex din il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus? Il-kriminalità għandna istituzzjoni kontrieha. Għandna l-pulizija li taħdem biex tiġġieled dan billi taqbad il-kriminali u tgħaddi għall-proċess tal-qrati eċċ. Izda l-kriminalità hija wkoll negozju li minnu l-kriminal jiggwadanja l-flus u għalhekk jidhol f'dik l-attività kriminali.

Il-kriminalità tvarja minn kuntrabandu, evazzjoni ta' taxa, drogi, l-armamenti u oqsma oħra bħat-terroriżmu u l-korruzzjoni. Dawn huma kollha parti mix-xena tal-kriminalità.

F'dan l-isfond waqt laqgħa tal-G7 fl-1989 gie deciz li titwaqqaf istituzzjoni internazzjonali l-FATF, li xogħolha huwa li tiġġieled it-tranzazzjonijiet ta' flus li jgħaddu min-negozju tal-kriminali għall-istituzzjonijiet finanzjarji u dan biex jinħaslu l-flus u jibdeu jidhru legittimi. Imma jekk din l-istituzzjoni hija kapaċi li tagħlaq l-ossigġin li huma l-flus tal-kriminali tkun qiegħda tiġġieled il-kriminalità nnifsha.

Hawn Malta konna konxji, għalinqas personalment niftakar li konna konxji, minn din is-sitwazzjoni fid-disgħinijiet. Meta jiena kont ċermen tal-MFSA niftakar ċar li kien hemm ħafna applikazzjonijiet minn sorsi ta' pajjiż li f'dak iż-żmien li applika biex jitwaqqfu banek fil-pajjiż u aħna mill-awtorità ddecidejna li mhux fl-interess tal-pajjiż li nwaqqfu banek li s-sors tal-flus tagħhom ma nafux minn

fejn ġej. Mhux kwistjoni ta' kriminalità imma ladarba ma tafx minn fejn hu s-sors, wara li konna nieħdu l-pariri, konna nirrifutaw dawn l-applikazzjonijiet għal-licenzja.

Dan kien f'nofs id-disgħinijiet. Iz-żmien għadda u l-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus iktar kibret. Tant li meta aħna tlajna fil-gvern fl-2013, niftakar li l-għada li ħadt il-gurament jiena kont attendejt laqgħa tal-Eurogroup fejn kien hemm il-kriżi ta' Ċipru li falliet pajjiżi u li għamilna dak li ngħidulu *bail-in* fejn kellna nissostenu lil Ċipru u nagħmlulu li hemm bżonn. Izda li ġara kien li Ċipru, li hija gżira Mediterranja, kellha servizzi finanzjarji, kellha t-turiżmu, kellha xebh kbir ma' Malta, kellha n-numru ta' banek jew l-assi tagħhom eżatt bħal Malta tat-tmien mija fil-mija tal-prodott domestiku gross. Min ried isawwat lil pajjiżna speċjalment il-midja Germaniza minħabba t-taxxa bdew imexxu x-xnigħat li Malta hija t-tieni Ċipru, se tfalli. Avolja ma kellna l-ebda flus imġemgħin fil-Greċja fejn Ċipru qalgħet daqqa kbira meta tilfu l-flus mill-kriżi tal-Greċja. Ma jimpurtahom xejn li kellna l-assi tagħna diversifikati fl-Ewropa, madwar id-dinja, li Malta kellha riservi qawwijin, ma jimpurtahom xejn u x-xnigħat komplew jikbru. B'hekk kellna speċi ta' kriżi kkreata mill-midja, kritika aktar minn kollox.

Dak iż-żmien niftakar ċar li kont għibt konsulenti mill-Ingilterra biex jagħtuni parir kif nimxu f'sitwazzjoni bħal din għaliex il-biża' u r-riskju kien kbir. Tawni parir ukoll li Malta għandha minnha nnifisha tagħmel ċerti affarijiet li kienu qed jiġu imposti mill-Bank Ċentrali Ewropew u mill-IMF fuq Ċipru għandna nagħmluhom ukoll

f'pajjiżna b'mod volontarju. Dan kien jirreferi għal *money laundering*. Tawna l-parir li Malta tagħmel valutazzjoni nazzjonali tar-riskji. Fejn huma r-riskji f'dak li ngħidulu *money laundering*? Liema setturi? L-igaming, is-servizzi finanzjarji, it-turiżmu, il-brokers, il-professionijiet legali. Din hija valutazzjoni wiesgħa u jiena niftakar ċar li rajna fl-interess ta' Malta li se nibdeu din il-valutazzjoni qabel ma nqalgħu dawn il-kontraversji li għandna fil-pajjiż dan l-aħħar. Din il-valutazzjoni bdiet f'dik is-sena stess, f'Novembru tal-2013 u spicċat fl-2015.

Dan irrid ngħidu biex nuru li Malta dejjem kienet tiegħu bis-serjetà l-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus. Saħħajna l-istituzzjoni tal-FIAU. Tiġi kemm tiġi kkritikata politikament nista' ngħid biss li aħna sibna seba' persuni biss jaħdmu fl-FIAU filwaqt li illum il-ħaddiema telgħu għal tnejn u erbghin u għadna qed inzidu n-nies biex insaħħu l-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus. Niftakar li fil-baġit kien hemm biss tlie mija u tletin elf ewro allokati għall-FIAU. Waqt li illum hemm allokati ftit inqas minn erba' miljun ewro tal-baġit tiegħi li jingħata lill-FIAU biex inkomplu din il-ġlieda. L-FIAU kienet qed tagħmel xogħolha sew – tikopera ma' pajjiżi oħra, tiskambja l-informazzjoni, twiegeb jekk ikunx l-FBI jew il-pulizija Germaniza fuq kazijiet partikolari u allura l-affarijiet dejjem mxew sew.

Mela allura x'ġara f'pajjiżna? Għaliex issa l-FIAU qed tiġi kkritikata u jingħad li kisret il-liġi tal-Unjoni Ewropea? Dan hu kawża tal-politika. Il-politika sew lokali xprunata mill-PN u sew Ewropea minn MEPs ħbieb tal-PN.

Bdew jagħmlu pressjoni kbira biex l-Unjoni Ewropea, tiegħu azzjoni Ewropea. Il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus kienet taħt isitizzjonijiet nazzjonali dawk li ngħidulhom FIUs, tagħna hija FIAU. FIUs jeżistu l-Germanja, l-Ingilterra u pajjiżi tal-Ewropa u anke barra mill-Ewropa. Dawn riedu li l-Unjoni Ewropea twaqqaf istituzzjoni apposta biex tiġġieled b'mod Ewropew imma sa issa din ma saritx. Allura dawn ippruvaw jimbarazzaw lill-istituzzjonijiet

eżistenti bħalma huwa l-Bank Ċentrali Ewropew, bħalma huwa s-*Single Supervisor* tal-Banking Union u l-*European Banking Authority* li mhu qed jagħmlu xejn fuq il-ħasil tal-flus.

Biex ikomplu jimbarazzawhom qalu li ċertu kazijiet ġew mill-Amerika. Il-każ tal-Latvja u kazijiet oħrajn. Ippruvaw ipenguha li anke l-każ tagħna huwa bħal dawn. Imma tagħna kien dwar ksur ta' sanzjonijiet fuq persuna u ma kellux x'jaqsam mal-bank partikolari. Izda dawn min idawwar minn hemm u min idawwar minn hawn, dawn l-istituzzjonijiet Ewropej ippruvaw ipinguhom mill-Parlament Ewropew li mhu qed jagħmlu xejn. Kien hemm u għad hemm pressjoni politika kbira mill-Parlament Ewropew. Nafuhom il-karattri. Tlieta minnhom kienu miegħi l-Parlament Ewropew. Għandna lil Anna Gomez, Sven Giegold, u David Casa, l-MEP tal-oppożizzjoni li ffasaw fuq il-każ ta' Malta. Dawn imbotaw u poggew pressjoni kbira fuq il-Kummissarju Jourova biex tagħmel xi ħaġa.

Bagħtu għaliha fil-Parlament Ewropew u qalulha li ma kienet qed tagħmel xejn. Wara dan il-Kummissarju għet Malta, kif ukoll kitbet lill-*European Banking Authority* biex hi tmur tinvestiga lil Malta. Dan kollu iffokat fuq Malta. Ġew Malta biex jinvestigaw biex jaraw f'dan il-Pilatus Bank x'hemm u x'ma hemmx. Nafu li hemm ħafna allegazzjonijiet ta' *money laundering*, Azerbajġan, Egrant u ħafna allegazzjonijiet oħra. Izda provi sa issa għad ma hemm xejn. Mill-investigazzjoni la sabu kazijiet ta' *money laundering* u lanqas fuq l-Azerbajġan. B'wisq inqas semmew l-affarijiet li qegħdin quddiem il-magistrat. Iffokaw biss fuq il-proċeduri li ħadet l-FIAU rigward il-Pilatus Bank fuq każ partikolari.

Kienet l-FIAU stess li rrapportat li dan il-Pilatus Bank darba naqas. L-FIAU kienet għamlet żjara bħalma tagħmel żjarat lill-banek kollha ta' Malta għaliex jaħdmu bis-shih. Waqt iż-żjara sabu li l-affarijiet u l-proċeduri li kien qed jieħu l-Pilatus Bank rigward ir-regolament tal-*money laundering* ma sarux kif suppost.

L-FIAU bagħtulhom twissija u l-Pilatus Bank mar għal żewġ konsulenti b'saħħithom f'pajjiżna. Mar għand il-KPMG u mar għand Camilleri Preziosi biex jagħtuh parir kif il-proċeduri fil-bank għandhom jitrangaw. Dawn taw il-pariri tagħhom u informaw lill-FIAU li l-affarijiet poggewhom f'posthom. L-FIAU għamlet żjara oħra u sabet li l-affarijiet kienu saru f'posthom u waqfet hemm. L-EBA tħoss li ma taqbil ma' dan il-fatt u qed tgħid li dakinhar messhom għamli xi sanzjonijiet avolja kienet l-ewwel darba u għalhekk qed tgħid li kien hemm nuqqas bil-ksur tal-liġi Ewropea.

Din hija l-opinjoni tal-EBA u nħalli lill-FIAU biex jikkontestawha u naħseb li għandhom għalxiex jikkontestaw. Nofs ir-rakkomandazzjoniet diġà implimentawhom qabel ma l-EBA qalgħu dan il-każ. Jikser il-liġi min ma jimpurtahx mill-liġi. Min m'għandux pjan. Min mhux qiegħed jimplimenta. Min mhux qiegħed jaħdem u allura l-FIAU għandhom dritt iwiegħbu lill-EBA fiż-żmien stabbilit biex juru li l-FIAU qed jimxu u se jkomplu jimxu b'mod indipendenti fuq pjan maqbul mal-istess EBA.

Jiena qatt ma ndħalt fix-xogħol tal-FIAU. Nemmen li qed jagħmlu xogħol siewi, nissapportjahom li jekk hemm bżonn baġit nagħtihom għaliex il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus hija xi ħaġa serja u pajjiżna bħal pajjiżi oħra jagħmel l-almu tiegħu f'dan il-qasam.

Tiddejjaq tgħid li filwaqt li pajjiżi oħra nqabdu bil-*money laundering* u mhux allegazzjonijiet biss izda nqabdu realment bil-*money laundering* bħal-Latvja, għandna dan l-aħħar lid-Danimarka u l-Estonja, u banek kbar oħra li nqabdu li fil-kontijiet tagħhom kien hemm flus ġejjin minn sorsi ta' kriminalità u ttieħdu passi li huma meħtieġa u l-ħajja komplet.

Jiġifieri min qed niffokaw fuq pajjiżna u jagħmel eżempju bih għaliex forsi pajjiżna huwa żgħir? Wieħed jistaqsi dawn il-mistoqsijiet mhux biex innaqqas ir-rispett lejn l-Awtorità Bankarja Ewropea. Anzi jiena nemmen li din hija l-istituzzjoni li trid tagħmel xogħolha. Minnaħa waħda wieħed irrid iżomm il-proporzjon ta' dak li qiegħed jintqal u jsir.

Hemm ħafna iżjed xi ngħid. Nispera li f'okkazjonijiet oħra nkomplu nitkellmu dwar il-ġlieda ta' pajjiżna li sa issa dejjem ħa bis-serjetà kontra l-ħasil tal-flus.